

together world of arts,

zz, museums, etc

& worth it.

Hommage

handsome, romantic, creative ex-
ecutive. If you're tired of dating on a
lock her's talk

aan Lydia Schouten

Lydia Schouten viert dit jaar haar vijftigjarig jubileum als kunstenaar. Museum Arnhem eert deze pionier in performance-, video- en installatiekunst met de solotentoonstelling *Eeuwig Jong/Forever Young*. Haar thematiek is nog altijd bijtend actueel.

Sommige mensen denken dat ik aandacht wil trekken

Lydia Schouten
1995. Zeefdruk op papier, 65 x 50 cm
MUSEUM ARNHEM

Lydia Schouten (geboren in 1948) veroorzaakte in de tweede helft van de jaren zeventig opschudding met haar performances. Ze gebruikte haar grotendeels ontblote lichaam om haar woede te uiten over verwachtingen waaraan ze als vrouw moest voldoen. In haar iconische performance *How does it feel to be a Sex Object* (1979) zien we haar in een korset, vastgebonden aan elastieken, met een zweep inktballonnen kapotslaan die aan een muur hangen boven de tekst 'How does it feel to be a sex object'. Met voelbare woede put ze zichzelf uit, tot de tekst door de druipende inkt onleesbaar is geworden.

Waar haar vroege werk draait om persoonlijke ervaringen met onderdrukking, verschuift haar aandacht in de jaren tachtig naar de invloed van massamedia op stereotiepe genderrollen en -uitingen. Als een van de eerste Nederlandse kunstenaars werkt ze met video. In haar kleurrijke, ironische video's speelt ze zelf de hoofdrol. Met zelfgemaakte decors en attributen, geïnspireerd op B-films, soapseries, thrillers en reclame, creëert ze een eigen fantasiewereld. *Lone Ranger Lost in the Jungle of Erotic Desire* uit 1981 is een overgangswerk tussen een performance-registratie en een autonome video. Schouten speelt hierin een Tarzanachtige heldin in een kunstmatige junglesetting vol genderarchetypes.

MAATSCHAPPELIJK ENGAGEMENT

Museum Arnhem kocht deze en diverse andere video's van Schouten begin jaren tachtig aan en volgt haar werk sindsdien. Naast video's verzamelde het museum ook foto's, tekeningen, collages en grote installaties. Deze solotentoonstelling doet recht aan haar veelzijdige werk, waarin ze zich behalve op genderongelijkheid en stereotiepe beeldvorming ook richt op bredere ongelijkheid: kolonialisme, migratie en de relatie tussen mens en natuur. Schoutens werk sluit naadloos aan op het maatschappelijk geëngageerde, feministische profiel van het museum.

Lost Paradise

Lydia Schouten
2010. Acrylverf en foto's op papier,
op aluminium, 100 x 70 cm
MUSEUM ARNHEM

De titel van de tentoonstelling die nu in Arnhem is te zien refereert aan het werk *Echoes of Death/Forever Young*. Deze video uit 1986 gaat over het ideaal van eeuwige jeugd zoals dat door de media wordt voorgesteld. Behalve de video's uit de jaren tachtig zijn er diverse recentere werken te zien, zoals de ruimtevullende installatie *The Sleeping Beauties* (1990) en de collages *Inferno* (2007), over klimaatverandering en hedendaagse migratie, en *Lost Paradise* (2010), gemaakt tijdens een verblijf op Curaçao, over koloniale geschiedenis. De werken uit de museumcollectie zijn aangevuld met bruiklenen van de kunstenaar.

THE SLEEPING BEAUTIES

De installatie *The Sleeping Beauties* ontstond tijdens Schoutens verblijf in New York, waar ze werd geraakt door de vele mediaberichten

Enkele reconstructies in het atelier van restaurator Marieke Kruithof

Foto: Roos Hollander

Een uitdagende restauratie

Elke restauratie is anders, en die van *The Sleeping Beauties* was niet de eenvoudigste. Vrijwel alle onderdelen van het werk moesten worden aangepakt.

Verouderde elektronica werd vervangen, beddengoed vernieuwd – waarbij alleen al het vinden van de stof in hetzelfde materiaal en in dezelfde kleur een opgave was – metalen bedframes werden opnieuw gecoat en kleine beschadigingen aan de zeefdrukportretten bijgewerkt. Tekenen van ouderdom van de hoofden, zoals verkleuring, scheurtjes en ingedeukte delen, zijn mankementen die niet eenvoudig hersteld kunnen worden. Bovendien is in overleg met de kunstenaar, die hiervoor

werd geïnterviewd door Sanneke Stigter van de UvA, besloten dat ouderdomssporen ook deel mógen uitmaken van het werk. Wel is het vuil weggehaald en de vervaagde make-up geretoucheerd. Dankzij de inzet van restaurator moderne en hedendaagse kunst Marieke Kruithof, metaalrestaurator Michiel Langeveld, schilderijenrestaurator Han Boersma en technici van het museum gebeurde dit zonder de oorspronkelijke uitstraling aan te tasten. De grootste uitdaging bij de restauratie

was het ontbreken van een van de acht hoofden. Voor Schouten was een incomplete opstelling geen optie. Dus moest Kruithof een nieuw hoofd maken, met het risico op verschillen vanwege de ouderdomssporen op de originele hoofden. De hoofden zijn allemaal afgietsels van het hoofd van Schouten zelf – in 1990. Om een exacte reconstructie te kunnen maken, analyseerde de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed het originele materiaal via de zogenaamde Fourier-Transform Infrarood-techniek. En omdat de oude mal niet meer bestond, werd er een nieuwe gemaakt. Een van de bestaande hoofden

werd in 3D gescand en geprint. Daarvan is een siliconen mal gemaakt die ook in de toekomst kan worden gebruikt als dat nodig is. Na veel experimenteren met materialen met verschillende samenstellingen is het gelukt een hoofd te maken met dezelfde uitstraling als de andere zeven. De make-up van het nieuwe hoofd is door Schouten zelf aangebracht.

Thijs Janssen, restaurator van hout, kunststoffen en organische materialen, ontwikkelt voor het museum een systeem voor ondersteuning en verpakking, zodat de hoofden na afloop van de tentoonstelling veilig bewaard kunnen worden in het depot.

The Sleeping Beauties

Lydia Schouten
1990. Div. materialen
MUSEUM ARNHEM

Gerestaureerd in 2025 met steun van
de Vereniging Rembrandt (mede dankzij
haar Helze Fonds)

Nu te zien
*Lydia Schouten – Eeuwig Jong/
Forever Young is t/m 15 maart 2026*
te zien in Museum Arnhem

over geweld tegen vrouwen. Het werk was jarenlang niet te zien vanwege de slechte staat, maar dankzij steun van de Vereniging Rembrandt – die hiermee voor het eerst bijdroeg aan de restauratie van hedendaagse kunst – is het volledig hersteld en het is nu een sleutelstuk in de tentoonstelling. In deze indringende installatie liggen acht vrouwen met gesloten ogen in bed. Boven hen hangen portretten met teksten uit contactadvertenties. Een groen licht vult de ruimte en versterkt de onheilspellende sfeer.

Speciaal voor de tentoonstelling maakte Schouten dit jaar een nieuw werk, *The Birth of a new Species*, dat het museum dankzij het Mondriaan Fonds heeft kunnen aankopen. De installatie bestaat uit drie figuren in een onderwaterwereld, een grote wandprint en een soundscape en tart elke categorisering. Het werk sluit aan bij het hydrofeminisme, een stroming die water als verbindend element tussen alle levensvormen ziet, en weer-

spiegelt Schoutens flexibele kijk op gender en identiteit.

Na vijftig jaar blijft Schouten zich onverminderd vernieuwen en ontwikkelen. In een wereld die vraagt om perfectie en conformiteit, is haar tegengeluid hard nodig. Niet voor niets wordt haar werk nu (her)ontdekt en omarmd door jonge generaties. Al jaren onderzoekt Schouten hoe media schoonheidsidealen en genderbeelden beïnvloeden – een thema dat door sociale media relevanter is dan ooit. Ook haar beeldtaal, speels en expressief maar ook rauw, spreekt jongeren direct aan.

De titel van de tentoonstelling verwijst dan ook niet alleen naar een video van Lydia Schouten, maar evenzeer naar haar kunstenaarschap zelf: *forever young!*

Manon Braat is conservator hedendaagse kunst
in Museum Arnhem